

VĚSTNÍK
SOKOLSKÉ ŽUPY
KOMENSKÉHO

Ročník IX.

V Uh. Hradišti v září 1928.

Číslo 9.

Slet sokolské župy Komenského v Malenovicích.

Sokolská župa Komenského pořádala svůj slet v rámci oslav desátého výročí trvání republiky a zvolila pro tento slavnostní podnik Malenovice. Úhledné letní cvičiště při malenovické sokolovně bylo velmi dobrým cvičištěm sletovým. Stálé hlediště, upravené již loňského roku, místo pro stánky kolem hlediště a restaurační zařízení v Sokolovně umožnily vzorné opatření praktických stránek velkého župního podniku. V sobotu večer 21. července byla uspořádána pod širým nebem akademie, která trvala od 9. do 11. hod. Zahájil ji proslovem starosta místní jednoty bratr Fr. Dvořák. Za pěkné účasti obecnstva se pak střídala čísla tělocvičná se zpěvem a hudbou. Malenovické dorostenky cvičily skladbu sestry T. Pechlátové „Tluče bubenček“. Ač nebylo možná cvičiti s hudebním průvodem, líbilo se toto číslo do té míry, že si obecenstvo vyžádalo jeho opakování. Bzenecké ženy provedly cvičení, sestavené na Dvořákovu Humoresku, muži z Napajedel obohatili program prostnými se stávkami a dorostenci z Uh. Hradiště zavčičili různosti. Obě zpěvní čísla opatřili pěvci jednoty malenovické, a to jedno sbor mužský, druhé pak sbor smíšený. V neděli 22. července se sjížděli cvičenci a cvičenky od časného rána vlakem i autobusy. Od 8. hodiny ranní až do 11. hod. se zkoušelo na cvičišti. Byly vytyčeny nástupy, co se nedařilo v nástupech složitějších, bylo zjednodušeno, podrobnosti, v nichž se neshodoval nácvik, byly opraveny. U žen a u dorostenek bylo viděti, že by byl prospěl dozor neb několik nácvičných schůzí. Oba ty

prostředky žádají času a peněz, ale jsou důležité a vyplácejí se. Radění průvodu bylo určeno na 1 hodinu. Pěkný průvod prošel obcí mimo faru a byl radostně pozdravován diváky, shromážděnými v ulicích. Výzdoba obce prapory mile překvapovala a byla svědeckým zájmu o sokolský podnik. Průvod tvořilo 150 dorostenců a 128 dorostenek se 4 vlajkami, 20 žáků a 47 žákyň, 100 žen a 300 mužů ve slavnostních krojích, 11 praporů a 3 hudební sbory. Když došel průvod na cvičiště a obecnost se scházela, střídaly se 2 hudební sbory, aby vyplnily dobu do začátku programu. Pořad veřejného cvičení sestával z 10 čísel cvičení. Zahájili jej muži slovenskými prostnými originelním rejovitým nástupem, který vešel dvanáctistupem a končil zastavením se v 6 sražených zástupech ob 4 značky od sebe vzdálených, po té rozešli se k povelu do pravidelného rozstupu, což nejen se zdařilo, ale i pěkně působilo. Celkem cvičilo 252 mužů daleko lépe než o zkouškách. Oddíl II. porušován byl nesoudobně prováděným závěrečným obratem. V oddíle III. místo předhybu a vzpažení důsledně předpažováno vzhůru, ba dokonce předpažováno a pak předklon, zanožení a vzpažení v podřepu vesměs vratké. Nejlépe provedeny byly oddíly I. a IV., nejhůře oddíl V. Druhým číslem bylo vystoupení dorostu obého pohlaví na nářadí. Hoši cvičily v 6 družstvech na kruzích, koze na dél stole na šíř, koni na dél, hrazdě a bradlech. Cviky byly voleny vhodně, jen skočnému nářadí byly by prospěly můstky, neboť odrazy na trávníku byly nejisté. Následovalo vystoupení dorostenek se šerpami. Po nich nastupují muži a ženy ke hrám, které vzbudily nečekaný zájem u obecnosti a veselost. Po skončení her nastoupilo 150 dorostenců k prostným dvanáctičlenným proudem, který dělí se ve 4 trojčlenné, poté opětne spojuje a rozděluje zbytečně, neboť obraz se nemění. Z cvičení byly pouze 3 oddíly o 100% lépe než o zkouškách. Nebyl jsem však přesto jimi nadšen, třeba byly lepšími dorostenek. Myslím, že přemíra úpolu přece jen dorostencům nesvědčí. Také pozdní vydání hudebního doprovodu mnoho zavinilo. Opětne nastupují družstva mužů a žen ke cvičením na nářadí. Družstev mužů bylo 8 a to 4 na hrazdách, z nich vynikalo družstvo jednoty zlínské, 2 družstva bradla vysoká a nízká, stůl na šíř a kruhy v hupu, na nichž dominovalo vzorně připravené a vrcholovými sestavami hýřící družstvo jed. napajedelské. Znova přichází dorost obého pohlaví, aby provedl ukázkou her, které již nebyly přijaty s takovým zájmem jako hry členstva. Všeho moc škodí. Pokud jde o celkové uplatnění žen a dorostenek, nemohu zatajiti, že mne velmi mrzelo jejich pobíhání v cvičebním úboru na ulici a mezi obecností na cvičišti. Kdy se dočkáme úpiného porozumění, nač jest cvičební kroj, která jsou pravidla pro jeho užívání a že jsou ta pravidla dána, aby se vždycky a důsledně zachovávala, nikoli aby se překračovala?

A teď o cvičení. Bylo celkem dobré; svědčilo o pili, o zájmu, o lásce a o tom, že sestry vědí, že také na nich spočívá odpo-

vědnost za zdar sletu. 180 dorostenek cvičilo dobře pěkné sestavy se stuhami. Jednoduchý nástup tří čtyřstupových proudů se výborně osvědčil, neboť šlo o přesné rozestavení zástupů, aby nebylo porušeno pravidelné sířídání stuh barvy červené a bílé. Rozstup, sestup a odchod se podařil a milé dorostenky župy Komenského nezavdaly svým vystoupením podnětu k výtkám. Společné cvičení žen s kuželi provedlo 150 sester také v celku dobře. Nesnadné, pro větší celek nevděčné sestavy získaly nástupem celkem hodně zhuštěným, pro které byly na cvičišti upraveny zvláštní značky. Tato píle měla účel; cvičení získalo na úhlednosti, poslední sestava, řešená v trojicích, se pěkně uplatnila a celkem byl dojem lepší než ten, kterým působilo totéž cvičení o slavnostech prostějovských. Vystoupení ve hrách příjemně oživilo program a bylo dobrou myšlenkou. Účastnila se ho 2 samostatná družstva žen, 3 samostatná družstva dorostenek a po jednom smíšeném družstvu žen a dorostenek s muži a s dorostenci. Kombi-nované družstvo mužů a žen se mi nelíbilo. Sestavení se během hry porušilo, celá věc nemá účel. Spojovati družstvo dorostenek a dorostenců na závodní hru je dobrý nápad: vede k živé hře, povzbuzuje dívky, ale musí býti lépe nacvičeno a dívkám se musí říci, že nehrají s dorostenci proto, aby naplňovaly okolí nevkusnými výkřiky, nýbrž aby živě hrály a snažily se dosáti vítězství. Tento pokyn pak musí býti prakticky prováděn při nácvičce a o všem také o veřejném vystoupení. Cvičení družstev žen a dorostenek jsme vítali s radostí. Dobré družstvo závodnic vyššího oddílu, které vyslala zlínská jednota jako hosta, se uplatnilo velmi pěkně. Cvičení sester bylo pěkně připraveno a bylo rozmanité; mimo závodní družstvo, které cvičilo na bradlech po ramena, bylo ještě další družstvo na též nářadí, dále se cvičilo na stole s pružným můstkem, na koni na šíř s madly, na dvojhrazdi a skok daleký. Cvičení dorostenek nebylo dosti pečlivě připraveno. Vystoupila celkem 4 družstva, z nichž 2 cvičila téměř totéž na 2 koních na děl bez madel, postavených na rozličných místech cvičišti. Výběr cviků nebyl pečlivý. Byla to neladná směsice metů, přeskoků a cviků rovnováhy. A na tomto nářadí se dá tak pěkně upravit ukázka pro veřejné vystoupení dorostenek. I tam byl výběr ledabylý. Skok vysoký jest upravit pro veřejné cvičení rozmanité — s přípojenými výkony v letu, po doskoku atd. — nestačí pouhé zvyšování překážky. Závěrem programu bylo vystoupení jednoty malenovické. Byla to ukázka cvičení všech složek jednoty, komponovaná místy na společnou hudbu. V proslovu k členstvu promluvil bratr vzdělavatel jednoty o sokolské výchově před válkou a po válce. Tento bod programu vyjadřoval krásnou myšlenku návratu k horlivé práci v jednotách s příslušníky všech složek jednoty. Počet 154 účastníků tohoto vystoupení je hoden největšího uznání. Závěrem cvičení bylo vztyčení státní vlajky za přítomnosti členstva a mládeže župy, kteří, vedeni župním starostou br. dr. Kozánkem, naplnili cvičišti a vyslechli působivou řeč žup-

ního vzdělavatele bratra dr. Malínského. Zdařilý župní slet končil besedou na letním cvičišti. Účastníci se rozjžděli do svých domovů a zástupci sokolského ústředí opouštěli spokojení východní kout Moravy, tolik ohrožovaný orelským nebezpečím, ale tak dobře hájený oddanými a schopnými pracovníky, že není obav o tento kraj. Vůdci sokolské župy Komenského shromáždili kolem sebe lid svůj a uvědomělou, obětavou prací zabezpečují základ zdravého národního života. Jejich snažení zdar! Polame — Stý—

Připravujte důstojné oslavy jubilejního výročí naší samostatnosti!

Technická hlídka.

Z technického předsednictva. Ve schůzi technického předsednictva bylo usneseno, aby župní tajný výlet konal se v neděli 30. září t. r. Žádám jednoty i pobočky, aby tento obeslaly svými zástupci ve slavnostním kroji, neboť jen tak lze očekávat dosažení účelu, výletu vytyčenému. Nacvičujte pro výlet hry: Bludiště a Na třetího!

Cvičitelé sbory upozorňují, že v listopadu budou se konati školy cvičitelé po tři neděle v okrcích, župní škola šestidenní bude pak v lednu. Vyhledejte si pro tyto co nejvíce účastníků, neboť jen tak lze čelit nedostatku cvičitelstva!

Závody dorostu budou na jaře příštího roku.

Valný sjezd cvičitelstva župy naší bude se konati první neděle v listopadu a při něm provede se škola her a bude-li lze cvičiti venku, tedy i prostého tělocviku.

Podrobnosti ku všemu, co zde uvedeno, dostanete písemně.

Nazdar!

Jar. Staša, náčelník župy.

Závody v Uh. Brodu.

Uh. Brod. V pěknou neděli, 26. srpna, uspořádala jednota uh. brodská po dohodě s jednotou uh. hradišskou závody v tělocviku prostém a hrách. Závodisti na uh. brodském stadiu bylo k tomu účelně upraveno. Počátek závodu byl poněkud později, než jak bylo ustanoveno, vinou poruchy na dopravním prostředku bratří uh. hradišských. Závody rozvrženy takto: 1. pěti-boj dorostenců: běh 60 m, skok vysoký, skok daleký, vrh koulí 5 kg, hod míčem s poutkem 2 kg. 2. Šestiboj mužů: běh 80 m přes překážky nízké, skok vysoký, skok daleký, vrh koulí 7¼ kg, hod diskem, šplh na laně 5 m. 3. Rozestavný běh dorostenců 4×50 m. 4. Rozestavný běh mužů 4×100 m. 5. Zápas v odbíjené dorostenců. 6. Zápas v odbíjené mužů.

K závodům vyslaly své závodníky muže jednoty Uh. Hradiště, Slavičín, Uh. Brod, dorostence jednoty Uh. Hradiště, Bojkovice, Uh. Brod. Závody zahájeny o 3³/₄ hod. odp. nástupem všech závodčích a proslovem br. Fr. Ondráška, náčelníka jednoty uh. brodské, jakož i krátkým připomenutím závodních pravidel, načež nastoupili muži v trojkách jednot ke kouli. Ve vrhu tomto uplatnili se bratři z Uh. Hradiště, ač dalo se očekávat více. Následující skoky dálkové a výškové přivedly mne k poznání, jak tento druh cvičení jest v jednotách pěstován, avšak ne-soustavně a hlavně neekonomicky. Mrhání silou a dechem se vždycky vynestí na cvičenci. Řady zbytečných pohybů ubírají závodníku toho, co má dát výkonu.

Jak jsme obdivovali bratry z Uh. Hradiště při těchto skocích, prováděných s lehkostí a vypočítavostí! Nemyslím tím je nadceňovati, i v Brodě a ve Slavičíně máme nadějných skokanů dosti, dřímají však. Jest tudíž potřebí je vzbuditi. Zatím co muži házeli diskem, nastoupili dorostenci ke kouli, jichž výkony byly slušné. Disk mužů nebyl hozen přes 31 m, tudíž i zde jsme pozadu. Někteří házeli, jak bylo viděti, bez přípravy. Skoky dorostenců byly poměrně lepší než u mužů a na některých hoších poznal jsem určitou školu. Jak u mužů, tak u dorostenců převládal při skoku vysokém sloh nůžkový, tuším, že jsem viděl jen jednoho závodníka, který použil slohu Horyneova a jednoho, jenž skákal způsobem americkým. Míč dorostenců byl povšechně dobrý — nehozeno však přes 40 m. Viděl jsem dorostence, kteří házeli s jistotou a lehkostí, kdežto jiní počínali si příliš těžkopádně, jakoby míč vážil aspoň 1/3 jejich tělesné váhy.

U šplhu byl jsem překvapen velikým časovým rozdílem mezi dobrými a slabšími. I tento druh je v našich tělocvičnách a zejména na letních cvičištech popelkou. Vyšplhal-li br. Fr. Blaha z Uh. Hradiště za 6³/₅ vt. a br. Oldřich Janíček z Uh. Brodu za 7⁴/₅ vt. byl jsem spokojen, avšak dále to, až na 2 výjimky, přibývalo po celých vteřinách.

Překážkový běh mužů není taktéž na našich cvičištech doma, ale viděl jsem závodníky, kteří překážky brali, jak se říká, správně. Dorostenci na 60 m běželi dosti dobře a získaný čas prvního 7³/₅ vt. budiž ostatním pobídkou. Obě štafety jak mužů, tak dorostenců plně neuspokojily. Byla zde už jistá únava. Závody ukončeny byly již za šera zápasy v odbíjené. Hra mužů byla dosti hladká, u dorostenců příliš prozrazovalo se mládí. Některá družstva si asi nerozuměla, nebyla sehrána.

Stůjtez zde nejlepší výkony:

Muži: Běh 80 m přes překážky nízké: Čáp Aug. Uh. Hradiště 12⁴/₅ vt., Hrbek Ant. Uh. Hradiště 13²/₅ vt., Daniel Josef Uh. Hradiště 13²/₅ vt.

Skok vysoký: Dr. Alois Sobotka 170 cm, Aug. Čáp, Josef Daniel všichni z Uh. Hradiště, Frant. Hruboš z Uh. Brodu, poslední tři 155 cm.

Skok daleký: Dr. Alois Sobotka z Uh. Hradiště 610 cm, Ludvík Malíček ze Slavičína 575 cm, Aug. Čáp z Uh. Hradiště 558 cm.

Vrh koulí: Vl. Zimmer z Uh. Hradiště 10'35 m, Fr. Blaha z Uh. Hradiště 10'28 m, Dr. Alois Sobotka z Uh. Hradiště 9'78 m.

Hod diskem: Josef Skládal z Uh. Hradiště 30'90 m, Vl. Zimmer z Uh. Hradiště 29'77 m, Ludv. Malíček ze Slavičína 25'50 m.

Šplh: Fr. Blaha z Uh. Hradiště 6³/₅ vt., Oldřich Janíček z Uh. Brodu 7⁴/₅ vt., Aug. Čáp z Uh. Hradiště 8¹/₅ vt.

Dorost: Běh 60 m: Ant. Páchl z Uh. Hradiště 7³/₅ vt., Miloš Gázda z Uh. Brodu 8 vt., Ant. Zapletal a Alois Bráblík z Uh. Hradiště, Václav Stříbrný z Bojkovic 8¹/₅ vt.

Skok vysoký: Alois Šišpera z Uh. Hradiště 160 cm, Ant. Zapletal z Uh. Hradiště 150 cm.

Skok daleký: Ant. Zapletal 538 cm, Ant. Páchl 532 cm, Al. Bráblík 531 cm, všichni z Uh. Hradiště.

Vrh koulí: Ant. Zapletal z Uh. Hradiště 11'50 m, Alois Šišpera z Uh. Hradiště 10'28 m, Adolf Klímeček z Bojkovic 10 m.

Hod míčem: Ant. Zapletal z Uh. Hradiště 39'75 m, Alois Bráblík z Uh. Hradiště 36'77 m, Jos. Dlešík z Uh. Brodu 34'10 m.

Zápas v podbíjené vyhrán byl Uh. Hradištěm. Rozestavené běhy taktéž a to štafetu 4×50 m za 27⁴/₅ vt., a 5×100 m za 55²/₃ vteřiny.

Závody měly hladký průběh a všude jevila se ukázněnost. Nedostatky, které se tu objevily, nutno ovšem pro příště odstraniti. Doufám, že tento pokus sousedních jednot bude mít pro vzájemný vztah jistou důležitost a umožní cestu k bližšímu poznání a k zdravé a cílevědomé práci právě na tom poli tělocvičném, jehož plody jsme dnes viděli.

Ač pro podniky tohoto rázu není v městě zájmu, dlužno přiznati, že ti, kteří závodům přihlíželi, sledovali celý obsáhlý pořad i s jistou zálibou, a přeji si, aby tak bylo i pro příště!

Nazdar!

Ac

Vzdělávací hlídka.

III. řádná vzdělávací škola sokolské župy Komenského koná se ve dnech 22. a 23. září t. r. v Sokolovně v Uh. Hradišti. Začátek v sobotu 22. IX. přesně v 8. hodin večer. Škola koná se v rámci sokolských oslav 10. výročí čsl. samostatnosti, proto je do jejího pořadu v sobotu zařaděna přednáška legionářského pracovníka, br. Dr. J. Kudely z Brna. Ostatní přednášky (v sobotu I a v neděli 6) vykonají členové župního vzdělávacího předsednictva.

Škola je povinna pro vzdělavatele jednot a poboček neb jejich zástupce, kteří dosud školy vzdělávací nenavštěvovali. Doporu-

čujeme též i ostatním členům vzdělávacích a cvičitelských sborů, aby se školy zúčastnili. Na pořadu kromě dvou přednášek jsou v sobotu též čísla zpěvní a hudební členů jednoty uh. - hradišské.

Jednota v Uh. Hradišti postará se o noclehy všem posluchačům, kteří včas se přihlásí. Závazné přihlášky na přiložených blanketech (bratru žup. jednateli Al. Cablíkovi Uh. Hradiště čís. 372) nejpozději do 17. září t. r. — Členové, na které by se v jednotě nedostalo přihlašovací lístků, zaslaných župou, mohou si přihlášku zhotoviti sami podle zaslaného vzorku. Formy ani textu přihlášky však neměňte! Potřebných pokynů o noclehu a stravování dostane se posluchačům v sobotu před zahájením školy.

Výbory jednot a poboček jsou zodpovědné za řádné obeslání školy. Očekáváme, že snaha župy poskytnouti činovníkům jednot a poboček řádného školení v základních otázkách sokolského života, bude všude plně pochopena a podporována. Ať není jedné jednoty ani pobočky, která by nebyla ve škole zastoupena!

Nazdar!

Dr. Fr. Malínský v. r.,
vzdělavatel.

Dr. Karel Kozánek v. r.,
starosta.

Získávej čtenáře a odběratele župnímu Věstníku!

Menšinová hlídka.

Naše menšiny.

Jsou u nás mnozí lidé, kteří neradi mluví a slyší o menšinách a kteří pokládají péči o menšiny za zbytečnou, poněvadž si myslí, že zřízením československého státu také otázka menšinová byla vyřízena. Jsou však také u nás jedinci, kteří nevzpírali by se příliš myšlence ponechat menšiny svému osudu, poněvadž myslí, že jsou příčinou různých nedorozumění, a komplikují řešení dobrého poměru mezi námi a našimi sousedy. Takoví lidé ve své krátkozrakosti se domnívají, že obětováním našich menšin umožnilo by se uspokojivější soužití mezi oběma národy.

Celkem však lze říci, že k zanedbání našich menšin vede naše netečnost, nepochopení a lhostejnost.

Tvrdím však, že správné jest jediné to stanovisko, jež žádá, abychom osud našich menšin sledovali s bdělým zájmem, abychom měli živý smysl pro potřeby menšin a snažili se jim jejich situaci morálně i hospodářsky ulehčovati. A snad více morálně než hospodářsky.

Jest totiž fakt, že naše menšiny, ačkoli žijí v obvodu republiky československé, bývají začasť pokládány za cizí živel v německém (polském i maďarském) těle, ba někdy přímo za

vetřelce do praněmecké državy, ač je třeba dokázáno, že osadu založili Čechové a v ní po staletí byli pány. Ba, jdu ještě dále a tvrdím, že za cizí těleso pokládají je často nejen lidé netolerantní, šovinističtí, nýbrž i lidé celkem dobromyslní. Já se pak nedívám, že takové nazírání zmocňuje se dokonce někdy i příslušníků našich menšin, kteří propadají představě, že jsou opravdu cizinci v území smíšeném a kteří, aby ulehčili si situaci, odcizují se svému národu, přizpůsobují se svému okolí a odnárodňují se. Někdy stává se to ovšem zase z ohledů hospodářských. A proto, jak jsem výše podotkl, je tolik potřebí ulehčovati menšinám situaci morálně, t. j. vzbuditi a pěstovati v nich silné a živé vědomí národní, lásku k národnosti a přesvědčení, že jsou v celé republice československé, i v území zněmčeném domovem, že jsou všude syny národa, který republiku založil a že nikdo na jakémkoliv místě nesmí a nemá práva pokládati je za vetřelce nebo za cizince.

Tak smýšletí musí celý národ, nesmí se ozvati hlas, volající nevrle: „Chceme míti už od menšin pokoj!“

Mravní a případně hospodářská pomoc, kterou máme přinašeti menšinám, není rozséváním nepokoje nebo nepřátelství. Znamená jen snahu dáti páteř a sebevědomí českému člověku, aby nekolísal, vlítni mu vůli, aby ani ve snách nepřipadlo mu národu svému se zpronevřiti, aby měl klid a ulehčil si situaci hospodářskou. Toho dospějeme tehdy, když naši hraničáři budou viděti, že celý národ chová je jako oko ve své hlavě, že na ně nedá dopustiti, že jest odhodlán jich chrániti. Velmi mnoho dobrého může vykonati jednak psaní tisku, projevy politiků, živé slovo a návštěvy naše v území zněmčeném. Kdo žil na národnostním pomezí, ví z vlastní zkušenosti, co znamenalo dobré slovo řečníka. Hospodářská pomoc ovšem také může vykonati mnoho dobrého.

Péče o naše menšiny v území smíšeném jest naší povinností, jest přímo dogmatem naší národní morálky a to i nyní, když máme československý stát. Proto podporovati třeba činnost Národních jednot a Matic. Tyto instituce jsou nezbytné právě tak, jako byly nezbytné před převratem, neboť stát, i kdyby chtěl, nemůže převzítí někdy funkce těchto institucí. Činnost zmíněných institucí bude moci býti tím energičtější a úspěšnější, čím více porozumění a podpory naleznou u českého lidu.

Ze zpráv novinářských se dovídáme, že netečností vnitrozemí právě stává se rozpuštění politickými správami odborů obranných jednot národních a to jedině z toho důvodu, že nejví vůbec činnosti. Jiným národním nešvárem je posílání českých dětí z vnitrozemí do německých škol. Co by tomu řekl Jan Amos Komenský? Věru, trpce na zjevy toho druhu patří i naši hraničáři. Nelze se proto diviti, nelze-li jich zrušiti, dejme tomu, takovou německou obecnou školu v Maxdorfu u Děčína, do níž chodí pouhých pět dětí, nebo německé reálné gymnasium v Duchcově, do jehož

první třídy bylo letos zapsáno jen sedm žáků.

Pamatujme proto, že našim menšinám povede se podle toho, jak se o ně budeme starati my ve vnitrozemí!

I my Sokolové, máme povinnost starati se o své menšiny. Činíme tak již mnoho roků, máme své svěřenky — jednoty, které jsou přiděleny jednotám ochrankám, jsou dále župy ochrankami žup menšinových.

Vykonali jsme mnoho před válkou, tím více starostí musíme věnovati menšinám nyní v našem vlastním státě.

Proto obracím se tímto na naše jednoty ochranky, aby zvýšenou měrou pracovaly pro své svěřenky, poněvadž jsou v prostředí zcela odlišném a mají tak možnost mnoho pro ně učiniti.

Program práce menšinové již jsme stanovili a uveřejnili v minulých číslech věstníku a znovu naň upozorňuji. Nyní na podzim nastává příhodná doba k jeho uskutečnění.

Máme býti ochranou a státi na stráž, aby naše menšiny z naší práce čerpaly posilu k dalšímu boji o své bytí. Olda Sudek.

Z příprav krajevého sletu Sokolstva v Orlové na Těšínsku v roce 1929.

Z dějin Těšínské župy sokolské Jana Čapka.

Těšínská župa sokolská Jana Čapka vznikla rozdělením tehdy velké župy Moravsko-slezské. Československá Obec Sokolská schválila návrh rozdělení na podzim roku 1920 a k řádnému ustavení nové župy došlo na valné hromadě 30. ledna 1921.

K nové župě připadly všechny jednoty z oblasti Těšínska s výjimkou Starých Hamer, jež pro nepříznivé komunikační spojení byly připojeny k župě Palackého. I tato jednota vstoupila však ve svazek Těšínské župy Jana Čapka v roce 1927. Původně zněl název župy „Sokolská župa Těšínská“, od 24. února 1924 změněn na uctění památky hrdinného Sokola bratra Jana Čapka, náčelníka župy Moravsko-slezské, čelného člena jednoty orlovské a doubravské a organisatora čl. legií v Itálii, na „Těšínskou župu sokolskou Jana Čapka“.

Při svém založení soustřeďovala 27 jednot a 4 pobočky se 4.059 členy (2919 mužů a 1.140 žen), podle stavu z 31. prosince 1927 jest v ní sdruženo 47 jednot a 5 poboček se 6.610 členy (4811 mužů a 1799 žen), to znamená, že za 7 let trvání zvýšil se počet jednot a poboček o 21 (40,38%) a členů o 2551 (38,59 proc.), t. j. 1892 mužů a 659 žen.

První jednoty na území těšínském vznikly v roce 1895 a to v Orlové a ve Frýdku. Po nich Michálkovice (1898), Malé Kunčice (nyní Kunčičky 1900), Sl. Ostrava (1901), Heřmanice (1902), Petřvald a Radvanice (1903), Lazy (1904), atd. Nejstarší dvě jed-

noty od svého ustavení jsou již ve třetí župě. Při svém vzniku byly v župě Palackého, od r. 1897 pak s druhými nově vzniklými jednotami v župě Moravsko-slezské a od roku 1921 v nové župě Těšínské.

Během svého trvání uspořádala župa Těšínská 4 slety: slet žactva a dorostu v Petřvaldě v roce 1921, slet členstva v Doubravě v r. 1923, všech složek v Hrušově v r. 1925 a v Karvinné v r. 1926. Kromě toho koná každoročně závody dorostu a členstva, které jsou vždy velice čteně obeslány.

V roce 1922 byl do Frýdku, Bohumína, Jablunkova a Karvinné uspořádán zájezd Č.O.S., který však byl slabě obeslán.

Všech zájezdů Č.O.S., pořádaných na Slovensko, rovněž i zájezdů k okolním župám, dále všesokolských sletů v Praze zúčastňuje se župa v hojném počtu, proto očekává, že i krajevý slet v Orlové na Těšínsku v roce 1929 bude bratrskými župami čtenou účastí podpořen.

j. o.

Krajevý slet Sokolstva na Těšínsku v Orlové v r. 1929.

Sokolské Těšínsko, jemuž nebylo dopřáno, aby uvítalo v roce 1922 o početně slabých zájezdech Č.O.S. na Těšínsko mohutnou záplavu červených košil nadšených bratří jakož i milých sester, těší se, že v roce příštím, v roce 1929, pozdraví Vás, bratří i sestry i Tebe doroste, v Orlové o krajevém sletě devíti sokolských žup kraje východomoravského.

Chceme Vám tímto sletem ukázati nejen vyspělost a značný rozmach Sokolství po stránce organisace na těžce zkoušeném Těšínsku (před vznikem v roce 1921 bylo u nás 31 jednot a poboček, nyní 52 jednot a poboček), nýbrž chceme Vám i zajistiti nemálo zajímavé prohlédnutí zdejšího průmyslového kraje (t. j. dolů, koksoven, železáren v Bohumíně, Fryštátě, Třinci a nedalekých Vítkovicích), jenž jest důležitým opěrným bodem hospodářským našeho státu.

Chceme Vás pozdraviti, bratří a sestry, i na příležitostných, do pořadu sletu zařazených výletech v našich krásných Bezkydech, případně i na blízkém Slovensku.

Dokažte mohutným zájezdem k nám, že stejně ceníte i naši práci, kterou jako Sokolové zde konáme a která nemálo podpořila obranu tohoto průmyslového kraje, aby byl našemu státu zachován!

Připravujeme se na veliké — u nás dosud nebývalé dílo. Dvanáct sletových odborů pracuje již v horečné přípravě.

Buďte nám proto všichni bratrsky vítáni.

Na shledanou, bratří a sestry, jakož i nadějný doroste, v červnu a červenci v roce 1929 v Orlové na Těšínsku!

j. o.

Hlídka loutkářů.

Soutěže na loutkové hry jistě přispívají ke zvýšení úrovně této literatury. Právě před 10 roky byla vydána kniha „Patero her ze soutěže Umělecké loutkové scény“, z dalších soutěží vyniklo „Deset her ze soutěže 1926“, mezi nimiž byla „Princezna Nafta“.

Letošního roku bylo rozhodnuto o soutěži na hry, vypsané Masarykovým lidovýchovným ústavem, a pak Čsl. obcí sokolskou, v níž zvítězila hra „O smutné princezně a čarovném ptáku“, kterou „káňatům“ napsal Dr. Richard Russ. Koncepce propagační hry pojata jest tak, aby hra mohla býti prováděna nejen loutkami, nýbrž i herci, což jest její předností, která však není nijak na újmu genu loutek.

Vystupuje v ní král, majitel továrny na perník, jenž všem dětem slíbuj zlaté jablko neb aspoň zlatou švestku, kdyby jeho dcera Gea štěbetala jako ony, kdyby nebyla tak smutná. A nyní se rozvíjí moderní pohádka, v níž jsou technické vymoženosti dneška, po nichž touží páni kluci, auto i radio, i obratné šlehy na moderní tance, po nichž touží P. T. slečinky. Kašpárek přivede k princezně Jirku, jenž přesvědčí Geu, že nejlepší království je v dobrém lidském srdci — Gea cítí se lidskou dcerkou v zemi bratrství lidí.

Myšlenka sokolská je vpravena do hry způsobem nenápadným a milým, jakož vůbec celá hra působí mile na dětské posluchače, a to zejména také tím, že se jednotlivé osoby často obracejí do publika, čímž stupňují jeho zájem o předváděný děj. Velikou výhodou hry jest, že jest velmi snadná. Psal ji básník, jenž jest si zároveň vědom, co může vyhrátí těch deset loutek. Hlavní úlohu dal Kašpárkovi, jenž upoutá již prvními slovy, kdy se postaví na přední část rampy a spustí: „Nazdar, děti, víte, odkud jsem přišel? Přišel jsem z Prahy, z hradu pod hradem. Tam nahoře na Hradčanech je jeden hrad a tam žije náš tatíček, bratr prezident Masaryk, a dole pod hradem je druhý hrad, pevná tvrz našeho bratrstva, a tam žije věčná síla našeho zakladatele Sokolstva bratra Tyrše...“

Hra „O smutné princezně a čarovném ptáku“ jest velmi vhodná k 28. říjnu. Mimo podobiznu autora obsahuje návod, jak si počínati při zřizování loutk. divadel, a seznam dobrých her. Zasílá za 3 Kč. předem: Výpravna „Loutkáře“ v Chocni a dodá každý knihkupec. Čsl. obec sokolská zavděčila se touto soutěží nejen sokolské mládeži, nýbrž dětem vůbec.

---

*Předplaťte dětem noviny sokolské mládeže „Vzkříšení“,
nejlacinější dětský časopis.*

Zprávy ze župy.

I. Vítězům.

Průběh olympijských závodů v Amsterdamě byl důkazem, jak houževnatý a bezohledý je vzájemný zápas národů i při sportu. V boji o čest našeho národa a vlajky stfětili se tam na kolbišti tělesné vyspělosti mužů a žen všech dílů světa také sokolští borci a uhájili čestně i před cizími, zaujatými soudci tělocvičné soustavy Tyršovy.

Naše závodní družstvo dobylo oficielně místa druhého, ale my s celým národem a nepředpojatou cizinou, kteří sledovali jsme každý jeho krok a prožívali všechny křivdy a překážky, jimiž čestně se probíjelo, vítáme všechny hrdinné závodníky podle pravdy, jako skutečné vítěze olympijské, jsouce dnes tím více pyšní na jejich sympatický takt a příkladnou mužnost.

V soutěži jednotlivců na bradlech dobyl prvního místa olympijského vítěze bratr Vácha ze Zlína, známý v naší župě jako obětavý instruktor a příkladný bratr.

Naše ženy upoutaly na sebe při propagaci sokolského ženského tělocviku před světovou veřejností též nemalou pozornost.

Bratří a sestry, Vašemu úspěchu upřímně blahopřejeme, blahopřejeme i jednotám, jichž jste příslušníky, blahopřejeme Č.O.S. k novému vítězství myšlenky a poctivé sokolské práce. Nazdar!

II. Nová Sokolovna.

K novým Sokolovnam naší župy ve Slavičíně, Komně a Bzové druží se Sokolovna v Lipově, která byla dne 2. září 1928 slavnostně otevřena a svému účelu zasvěcena. Za naši župu byl přítomen br. Horák, náměstek župního starosty, a br. Staša, župní náčelník. Bratrské jednotě v Lipově upřímně blahopřejeme v naději, že vlastní krov stane se jadernému horskému kraji stánkem zdraví, síly a národního pokroku. Nazdar!

III. Vzdělávací škola.

Letošní župní vzdělávací škola bude se konati dne 22. a 23. září v Uh. Hradišti. Každá jednotka i pobočka je povinna ji oběslati nejméně 1 členem, nejlépe vzdělavatelem neb jeho zástupcem, který dosud vzdělávací školu neabsolvoval. Přihlášky účastníků ohlaste ihned podepsanému župnímu jednateli, aby mohly se vykonati přípravy a obstarati společný nocleh nejpozději do 17. t. m. Podrobný pořad bude oznámen jednotám včas zvláštním oběžníkem.

IV. Jubilejní oslavy.

Všem jednotám byly doručeny „Pokyny k oslavám 10. výročí naší národní svobody“, v nichž je sneseno hojně látky a cenných námětů. Prostudujte je a vyberte, co je pro Vaši jednotu nejvýhodnější! O zvláštních případech můžeme se poraditi při župní

vzdělávací škole v Uh. Hradišti. Připravujte pro 28. říjen okolí tělocvičny, chystejte důstojné místo k jubilejním oslavám, jakož i svůj sokolský kroj!

V. *Náš sokolský tisk.*

Doporučujte do rodin a spolkových i veřejných místností náš obrázkový časopis „Jas“, který v nynější záplavě obrázkových časopisů získává si v širší veřejnosti den ode dne nové řady upřímných přátel. (Vychází týdně, předplatné 12 Kč čtvrtletně.)

Právě vyšlo 1. číslo nového ročníku „Vzkříšení“, výborných to sokolských novin pro mládež. Vedoucí žactva, doporučte je hned při prvním cvičení a zařídte společný odběr, který nesmí klesnouti proti minulému roku! (Vychází měsíčně, předplatné 7 Kč ročně)

Nazdar!

Za župní předsednictvo

Alois Cablík, župní jednatel v Uh. Hradišti, 372.

Zprávy z okrsků.

Veřejné cvičení II. okrsku ve Velké. II. okrsek konal své veřejné cvičení 8. července ve Velké, kde nyní je snadné spojení, proto i účast byla značná. Dopoledne konány zkoušky na společná za slabé účasti cvičících, což mimoděk nadhazuje otázku, proč vlastně zkoušky konáme? Že by toho potřebovalo jenom těch několik jednotlivců, to se mně nijak nezdá, proč tedy nejsou při zkoušce všichni? Může pak vedoucí při zkoušce něco opravit v důvěře, že to odpoledne půjde podle toho? Uvažujte o tom, bratří a sestry vedoucí jednot, a jsem zvědav, jakého závěru dospějete.

Odpolední průvod měl úhrnem 387 účastníků: 44 žáci, 6 dorostenců, 52 žákyně, 32 dorostenky, 12 žen a 60 mužů ve slav. kroji, 20 mužů a 24 žen v kroji veleckém, 78 mužů a 40 žen v občan. obleku.

Veřejné začalo ve 2⁴⁵ h. vstupem 55 žáků ke cvičení s praporky, jejichž dobrou souhru kazili ti, kteří zde dopoledne nebyli a odpoledne dostali se do prvních řad. Cvičení 51 žákyň s věnečkem bylo pěkné i dobře prováděné, jen v prvním oddílu vyřízení poněkud rušilo. Rej se stuhami, kterou provedly 24 sestry z Velké v národ. kroji, byla velmi pěkná a bezvadně provedena. 4 družstva dorostenců a dorostenek cvičí pak na nářadí — do, rostenky u bradel, zapomínaly, že první podmínkou u cvičení na nářadí je držení těla, družstvo dorostenců na hrazdě bylo dobré na koni na šfř přeskoky moc jednoduché, však dorostenci u bradel přečeňovali své síly — zde zas méně, mohlo býti více. Hry žactva byly pěkné a roztomilé, zvláště těch malých ve veleckém kroji. Dorostenci (41) zacvičili prostná, jimž chybělo jediné to, co všude jinde, totiž účast na zkoušce a trochu více pozornosti na vedoucího. V dalším cvičí 1 družstvo žen na bradlech —

dobře, družstvo mužů na hrazdě bylo různorodé složením i výcvikem a podle toho byl i výsledek, bradla mužů i skok o tyči se zájmem sledováno a pěkné výkony po zásluze odměňovány. Ženy cvičily na kladině a znázorňovaly, jak lze cvičiti kladinu i bez ní. Po odklizení nářadí nastoupily 54 dorostenky ke cvičení se stuhami. Zde levý dvojstup byl tak nepozorný, že kazil celkový vzhled jinak velmi pěkného cvičení. Ženy v počtu 35 cvičí kužely, o nichž platí též, že toto odvětví je velmi zanedbáváno. V celku však provedení bylo dobré. Konečným číslem byla prostná 54 bratří. Zde třeba upozorniti, že kroj má býti beze všech ozdob, proto i bez těch prstýnků by se to obešlo. Za to tůlko však třeba tak upravit, aby nevyšlo z kalhot. Že ke cvičebnímu kroji náleží též střevíce, je věcí samozřejmou, proto snad není třeba zvlášť na to upozorňovati. Provedení až na některé polohy bylo dobré, zvlášť IV. oddíl a bylo vhodným závěrem dneška. Veřejné cvičení mělo pěkný spád a hladký průběh a přičinili se cvičitelstvo o odstranění toho, co bylo třeba vytknouti, poslouží tím značně věci sokolské a usnadní práci svědomitým vedoucím okrsku, jimž k další práci přeji mnoho zdaru. S.

Veřejné cvičení I. okrsku ve Vracově. Okrsková veřejná cvičení pokládáme vždy za přípravu pro slet župní a proto kládeme jejich datum před slet župní. Tak bylo i letos. Okrsek I. stanovil své veřejné do Vracova na den I. července t. r., při kteréž příležitosti odevzdána nová Sokolovna svému účelu. Vůdce okrsku br. Zítka v sobotu před sletem tak „mouchy“ zřídily, že nemohl se sletu zúčastniti, nepřítomnost jeho pak byla velmi citelná. Dopoledne vykonány zkoušky na společná cvičení a odpoledne o 1/2. hod. seřazeni účastníci k průvodu, v němž bylo krojovaných 50 žáků, 60 žákyň, 14 dorostenců, 18 dorostenek, 15 žen a 36 bratří. V občanském obleku bylo značné číslo členstva i dorostu, což přímo zaráží v době, kdy i krojem třeba co nejvíce zdůrazňovati svou příslušnost k organizaci nepolitické, mající na zřeteli výchovu národní, zdraví lidu a rozkvět republiky. Zdá se, že příliš mnoho nectností sportovních nachází u nás půdy, neboť nemohu věřiti, že by naši čacké mládeži více imponovala tůtina, nastrojená podle nejnovější módy s aktovkou v podpaždí a v ruce s ohromným bambusovým klackem, než malebný sokolský kroj. Nezdravého tohoto úkazu musí si všimnouti v prvé řadě sbory cvičitelské, jejichž příslušníci musí vždy vlastním příkladem předcházeti, neboť tyto má ostatní členstvo i dorost na očích a s nimi přichází do nejužšího styku. Proto nic nenadsazují tvrzením, že tento neblahý zjev z větší části cvičitelstvo samo zaviňuje.

Po příchodu na cvičiště uvítal účastníky br. starosta místní jednoty a vzpomněl významu vlastní Sokolovny, která dnes definitivně otvírána.

Veřejné začalo před 3. hod. zbytečně dlouhým nástupem 68 žákyň, které cvičí s věnečkem I. oddíl dobře, v II. nevyznačován

podřep únožmo a zánožmo a III. oddílu vadilo rychlé tempo hudby. Po odchodu zákyň cvičilo 56 žáků s praporky. V I. oddílu byly nepřesné polohy vzpažit zevnitř a upažit — druhý a třetí oddíl kazila hudba, která cvičení zde nepodporovala, nýbrž ztěžovala. 58 dorostenek cvičilo se stuhami, při čemž byla zřetelná různost nácviku, která zvláště ve třetím oddílu vynikala nejvíce, ač celek působí pěkným dojmem. Pak zacvičilo prostná 37 dorostenců, která potřebují ještě na brus. V III. oddílu bylo více poloh nestejných, které třeba ještě odstranit, aby celek vynikl. V 8minutové přestávce připraveno nářadí a cvičilo pak 1 družstvo žen bradla o nestejně výši žerdí, 1 družstvo dorostenců bradla a 1 družstvo skok, 1 družstvo dorostenek skok vysoký a 1 družstvo skok daleký. Cvičili slušně, ale že by toto měla být ukázka výsledku celoroční práce v tělocvičnách I. okrsku, tomu nechci věřit. Po odchodu družstev nová úprava nářadí pořad zbytečně protahovala. Pak nastoupilo 5 družstev mužů na vysoká bradla, kruhy, hrazdu a dvoje bradla střední výše. Jednotlivci ukázali pěkný výcvik a byli též zaslouženě od obecnstva odměňováni potleskem. Dobře působila konečná skupina na bradlech. Následuje pak cvičení 45 žen s kužely, v němž zřetelně bylo vidět, jak jsou kužely skoro všude zanedbávány. Poměrně nejlepší byl III. oddíl. Konečným číslem byla prostná 80 mužů, místy slušně, jinde zas méně dobře prováděná. Nejslabší byl 5. oddíl, který nejvíce upozorňoval, že třeba cvičiti prostná v tělocvičně i na cvičišti se značkami. Základní vada ovšem je doma v tělocvičnách, kde se toto přehlíží.

U všech cvičících byla viditelná snaha po dobrém provádění, méně však po vyřízení, které místy bylo mizerné.

Veřejně toto ukázalo, že je třeba více pleti věnovati přípravě k vystoupení, aby výsledek všestranně uspokojil. Výtky tyto af podnítí snahu cvičitelstva pracovati se vším úsilím k obnovení či udržení staré tradice okrsku, kterýž často býval vzorem ostatním! Nazdar!

S.

Zprávy z jednot a poboček.

Vnorovy. V rámci oslav 10 výročí našeho osvobození a pod vlivem amsterodamské Olympiady pokusila se naše jednota uspořádati závody o přebor v jednotě. Možno směle tvrditi, že vydařily se velice pěkně. Závody rozděleny na 2 dny. 15. srpna 1928 závodili bratři v běhu na 100 m, 800 m, 2000 m, nedbajíce úžasného vedra na rozsáhlých lukách při Moravě. 19. srpna pak uspořádáno jakési veřejné cvičení za slušné účasti obecnstva místního i z okolí. Závodilo se ve 2 oddílech na hrazdě, bradlech, ve skoku o tyči, skoku dalekém, skoku vysokém a ve vrhu koulí. Pozoruhodných výsledků docíleno bylo ve skoku o tyči:

290 cm (br. Komínek a Chudík). V nižším oddíle ve skoku vysokém docíleno 148 cm. Ve vrhu koulí 855 cm, ve skoku dalekém 515 cm. — Nejvyšší počet dosažitelných bodů byl 209, z nichž nejlepší závodník jednoty, br. J. Komínek, dosáhl 207 1/2 bodu. . Radostný dojem byl však poněkud zkalen úrazem br. E. Gazárka, jednoho z iniciátorů tohoto vystoupení, dobrého cvičence a nadějného závodníka. Ze srdce přejeme mu brzkého uzdravení! Bratři závodníci chytli „všec za dobrý konec“: potřebovali stojany na skok, vyskákali si je! A ještě zbylo. Ukázali též pronikavě propagovat zdravou myšlenku sokolského tělocviku a výchovy v houževnatosti, trpělivosti a obětavosti, neboť jen těmito hodnotám děkují za své pěkné výsledky. Doufáme, že závody o přebor v jednotě budou každoročním dobrým dodatkem k veřejnému cvičení, věříme, že náš Sokol přes nepřejnost vnorovské veřejnosti se upevní a pokvete. Tomu zdar!

Herman.

Uh. Brod. O veřejném cvičení v Uh. Brodě, jež konalo se v neděli 24. června na stadionu, odhodlal jsem se napsati posudek proto, že o něm nebylo vůbec ničeho v našich listech napsáno. Jako člen cvičit. sboru jednoty uh - brodské jsem nucen omeziti se v tomto článku jen na čísla a příslušný doprovod. Posudek bude proto kusý, budiž mi to však odpuštěno! Dopolední zkoušky byly dobrou přehlídkou pro odpolední vystoupení. Koncert městské hudby za řízení br. Mališky přilákal dosti vděčných posluchačů. Odpolední průvod vyšel o půl 2 hod. od továrny „Orion“ a byly v něm zařazeny vedle Uh. Brodu i jednoty a pobočky z okolí, zejména četná účast byla z Luhačovic, pak z Bánova, Vlčnova a z Nivnice i odjinud. Průvod zahajovali žáci počtem 74; pak zákyň, dále 31 dorostenců s praporem a 25 dorostenek. Za hudbou následovalo členstvo (10 žen v kroji a 70 mužů) s praporem. Skupina v národních krojích vhodně zařazena do průvodu. Konec jeho tvořilo jako obyčejně členstvo v obleku občanském. Zájem obecnosti budil průvod ten, beroucí se hlavními částmi města na stadion. Jen ta drobotina napřed vedena byla krokem hlemýžďím. Cvičení zahájeno bylo o půl 3 hod. vztyčením státní vlajky při národních hymnách, ke kterémužto aktu veškeré členstvo, dorost i žactvo přivedeno na cvičiště, kdež zaujalo čelné postavení proti hlavní tribuně. Byl to pěkný okamžik. Po vyprázdnění cvičiště vstoupilo jednoduchým nástupem 72 žáků ke cvičení s praporky, pak 38 zákyň ke cvičení se švihadly. U nich byly pozoruhodné útvary, v kterých se cvičilo (kruhy). 24 dorostenek cvičilo se stuhami a dále pak 30 dorostenců prostná, při nichž vzat byl dvojnásobný rozstup (přes značku), do kteréhož hoší úprkem vběhli. Nástup ten se zdařil. Klidně a lehce nastoupivší ženy (29) zhostily se svých kuželových sestav velmi dobře tak, jak se očekávalo. Taktéž 37 mužů s prostnými (závodními) nelze řaditi dále než ženy. Jestliže hry žactva i dorostu a členstva naplnily cvičiště ruchem, který lahodí oku i uchu, tak nářadová

vložka dorostu i členstva nebyla tím, čím větší jednoty se chlubí. Cvičení zakončeno bylo společnou skupinou, k níž nastoupili všichni cvičící. Střed tvořili muži na čtyřhranném pětimetrovém žebříku se vztyčeným praporem na vrcholu, dorostenci na čtyřech dvojitých žebřících a ženy a dorostenky na zemi vhodnými postoji skupinu vyplňovaly, a žactvo ji obtočilo elipsovitou křivkou. Skupina ta postavena dvakrát. Pořad byl splněn a veškerá čísla pořadu takřka se prostupovala (nástupy) tak, že neztratili jsme ani minutu. V té věci společně s vedoucím cvičení, brem. Fr. Ondráškem, náčelníkem jednoty, spolupracoval i kapelník městské hudby svou pohotovostí. Konče, nemohu jinak, než vysloviti přání, aby krásná plocha stadia byla častěji ožívována podniky rázu tělocvičného neb scénického. Nazdar!

Fr. Adamec, okr. náč.

Uh. Hradiště. Stavba Sokolovny. Poslední dvě mimořádné hromady, v měsíci srpnu konané, schválily po prozkoumání zajištěného finančního plánu návrh na stavbu nové Sokolovny a zavedení pracovní doby. Tak konečně po dvouletém rokování a počítání vstupujeme do stadia stavby v naději, že při svornosti a obětavosti všeho členstva vybudujeme v jubilejních letech pomník, jenž bude na věky ozdobou Sokolstva a důstojným pomníkem těžce vydobyté národní svobody.

Bratři a sestry, zda uhádnete, kterými slovy by nás dnes povzbudil před rokem zemřelý bratr starosta Dr. Kocián? — Zamyslete se na okamžik a přijďte všichni na naše staveniště!

Alois Cablík.

Uh. Hradiště. Dětská Olympiada. Dobrá myšlenka, připraviti v jubilejním roce i dětem radost uspořádáním »Dětské olympiady«, zdařila se nad očekávání. Přihlásilo se asi 60 malých závodníků s obručemi, koloběžkami, trojkolkami, auty, trakářky a vozičky, aby závodili o vítězství.

Průvod městem, do něhož byla malebně zařazena mládež od 3. roku věku se svými ozdobenými závodními vozidly, byl roztomilý a přivedl na dětské radovánky do Sokolovny spousty dětí i dospělých přátel radostného mládí.

Závodní dráha byla zařizena na letním cvičišti Sokolovny a závodní řád upraven po způsobu skutečných závodů. Tato okolnost dodávala dětskému závodění opravdovosti a divákům skýtala tím větší zábavy. Výsledky byly po ukončení jednotlivých závodů hlášeny a vítězové malými dárky odměněni za zvuku hudby sokolského trubačského sboru.

Prožili jsme tak s mládeží v neděli dne 26. srpna 1928 krásné odpoledne a zahájili vesele školní rok letošního významného jubilea. Jsem přesvědčen, že naše mládež bude dlouho vzpomínati na svou originelní jubilejní slavnost a věřím, že ještě za desítky let mnohý z nich — třeba jako dědeček neb babička — bude vypravovati svým vnoučatům, jak v roce 10. výročí naší národní svobody dobyt v závodě s obručí neb na koloběžce první

ceny a jak bylo tehdy v Sokolovně veselo. — Prodlužujme mládeži dětství! Nazdar! Alois Čablik.

Sokolský den v Luhačovicích. Tento název již přirostl bratřím luhačovským tak k srdci, že nemohli se s ním rozloučiti ani v neděli 15. července, kdy pořádali veřejné cvičení, nikoli v lázeňském obvodu, nýbrž na ploše před Sokolovnou. Prostranství to bylo účelně pro vystoupení jednoty upraveno a jistě i pro diváctvo pořízeno tolik, pokud bylo lze za změněných poměrů. Slunko, které toho dne již od rána přímo řádilo, slibovalo odpoledne důkladnou žhoucí sprchou všechny účastníky zalíti. Průvod, jenž tentokrát řadil se v lázeňské části u plovárny, vyšel v 2:15 hod. odpo. a bral se lázněmi k Sokolovně. Viděli jsme v něm vedle mládeže staré známé z Uh. Brodu, Bojkovic, Slavičína, kteří nikdy nezapomenou na Luhačovice. Na cvičišti byl rozchod. Tu setkal jsem se s bratrem Stašou, náčelníkem naší župy, a byv jím požádán o napsání posudku, zhošťuji se úkolu toho tak, aby srdce nebolelo. O 3 1/2 hod. nastoupilo veškeré cvičenectvo i bratři v kroji na cvičiště, aby vyslechlo vzpomínkový proslov bratra Krystýnka, starosty jednoty luhačovské, při němž byla za zvuku národních hymen vztyčena státní vlajka. Při tomto aktu zachovali se všichni přítomní tak, jak toho okamžik ten vyžaduje. Po vyprázdnění cvičiště nastupuje 57 žáků ke cvičení s praporky, které bylo provedeno dosti dobře. 51 žákyň cvičí pak s věnečky, cvičení toto nelze nechati za cvičením žáků. Dorostenci v počtu 36 předvedli prostná (zájezdová), z nichž měl jsem větší potěšení než na veš. cvičeních v jiných místech, dříve pořádaných. Pokrok, který jsem tu viděl, nikterak mě však nemůže přivésti v nadšení, protože je mnoho ještě žádoucího k provedení přesnému. Když nastupovalo 45 dorostenek, přimhouřil jsem oči, abych neviděl poplašených zraků těch pěkných mláďat, co že to bylo příčinou nástupu, který nesmí se objevit ani v tělocvičně. Vždy připomínám všem: »Cvičte nástupy!« ale marně. Což nemyslíte, cvičitelé a cvičitelky, že nástupem přímo máte pozdraviti veřejnost kolem vás shromážděnou? Cvičení se stuhami zakrylo částečně neblahý obraz nástupu. Při cvičení na nářadí viděl jsem dvě dobrá družstva mužů a to na bradlech-Luhačovice a na stole-Uh. Brod. Družstvo na hrazdě kombinované nebylo již na té výši, ale byli v něm velmi vyspělí jednotlivci. Kužele 33 žen byly dobré i předcházející k nim nástup. Prostná mužů (závodní) zasluhují dobrou. Cvičení ukončeno zvláštním vystoupením jednoty luhačovské, jež bylo provedeno velmi dobře a získalo jistě uznání diváctva. Pořad celého cvičení byl šťastně volen a jednota ve všech částech jemu dostála. Výtky, které jsem zde tudíž uvedl, vztahují se na všechny cvičící i na hosty a na konec připomínám, že skutečně zapomněli jsme na cvičiště nastupovati. U mládeže příliš odpouštím a u velkých přehlížím chyby, jež musí býti v počátcích opraveny. To platí i pro nácvik společných. Jednotě luhačovské přeji, aby na místě

dnešní slavnosti postavili si brzy novou Sokolovnu. Nazdar! Ac

Napajedla. Čilá jednota napajedelská pořádala letos své veřejné cvičení v neděli 5. srpna. Počasí zrána nejisté, změnilo se odpoledne v překrásné, proto i nálada byla veselá — výletní. — Pěkně uspořádaný průvod prošel městem o 2. hodině odpoledne na cvičiště, položené na »Bažantnici«, kdež pak o 3. hod. začalo veřejné cvičení. Zahájilo jej 36 dorostenek cvičením se stuhami. Provedení bylo by dobré, avšak celkový vzhled značně utrpěl nevyřizáním jednotlivých zástupů. Nastupují 3 družstva dorostu na nářadí. Dorostenci na stole potřebují více elegance v provádění, jinak vedlí si dobře. Dorostenky na bradlech se zvýšenou žerdí cvičily dobře a jsou slibnou nadějí do budoucna. Rovněž hry dorostenek sledovány se zájmem, neboť bylo pěkně hráno. Pak cvičila dvě družstva žen na kruzích a na stole vesměs dobře vhodně volené sestavy. Dorostenci v počtu 22 cvičí obtížná letošní prostná a dobře úkolu svého se zhošťují. Následuje pak cvičení mužů na nářadí, velmi dobrá byla hrazda, avšak i ostatní nářadí — skok o tyči, bradla a stůl — ukazují dobrou přípravu. Dobře byly zacvičeny i kužely, které předvedly 24 ženy, a prostná 59 mužů byla dobrým závěrem tělocvičného pořadu. Doprovod hudební obstaral místní trubačský sbor ku všem společným cvičením a zhostil se též své úlohy se zdarem. Kde se pracuje poctivě po celý rok, tam lze přistoupiti k veřejnému cvičení s důvěrou v jeho zdar. Jednota napajedelská má k tomu všechny podmínky a vedoucí svědomitě plní své povinnosti, proto jejich práce vykazuje i pěkné výsledky, kteréž jsou ke cti celé jednotě. Další snaze a úspěchům zdar! S.

Ze Bzové. Dorost zdejší pobočky „Sokola“ sehrál v neděli dne 26. srpna t. r. tříaktovou veselohru „Zlaté srdce“ od A. V. Šmilovského. Ačkoliv divadel. kusy Šmilovského jsou málo známy a zřídka v dnešní době objevují se na jevištích, hra se líbila. Všichni herci snažili se podle svých dovedností zhostiti se dobře svých rolí. Úprava jeviště, zvláště ve 2. jednání (zahradka s besídkou), byla pěkná. Hře bylo by prospělo trochu více živější veselosti a komičnosti, zvláště ve 3. jednání. Jako dodatek přidána jednoaktovka „Dáma ve smutku“, která sehrána dobře. Hojná, návštěva obecenstva přispěla k tomu, že večer měl i pěkný finanční úspěch. — A. Č. —

Z Uh. Ostrohu. V těchto dnech odstěhoval se od nás, isa služebně přidělen ke krajskému soudu do Uherského Hradiště, br. Josef Kočíš. Jím odchází z jednoty jeden z nejstarších členů jednoty, kteří stáli při jejím počátku, poctivý Sokol, pracovník, jemuž ani léta neubrala na svěžesti a iniciativě, kterou při každé příležitosti projevoval. Vzpomínáme naň jako na dobrého herce a jednoho z nejpilnějších organizátorů práce při stavbě naší Sokolovny, jejímuž vybudování věnoval všechn svůj volný čas. Jednota, která naň vděčně vzpomíná, přeje mu v novém sídle mnoho zdaru a volá mu na rozloučenou bratrské »Nazdar!« —Zz—

Sokolský dorost odebírej „Besedy“!

Sokolským životem.

V IX. mezinárodních olympijských závodech v Amsterdamě Sokolové Českoslovenští získali II. místo s 1713.75 bodů. Na I. místě jsou Švýcaři s 1718.625 bodů, na III. místě Sokolové jihoslovanští s 1648.50 body. Dále se umístili pořadem Francouzi, Finové, Italové, Američané, Holanďané Lucemburčané, Maďaři, Angličané.

Sokolstvo na Slovensku. V šesti župách jest sdruženo 118 jednot a 19 poboček. V těch jest 13.722 členstva, 3.028 dorostu a 5.760 žactva, úhrnem 22.510 příslušníků.

Literární cena bratra Karla Vanička byla letos udělena br. Karlu Domorázkovi za jeho práci „Sokolství Dr. Ed. Grégra“.

„Sokol Americký“, věstník Americké Obce Sokolské, otiskl v letošním 3. čísle celou úvahu br. Dr. K. Weigera z 5. a 6. čísla „Sokola“ (Praha II, Kateřinská 40). Svědčí to nejvíce o významu článku známého pracovníka v Sokolstvu a v tělesné výchově vůbec, ale jest zároveň svědectví o vysoké úrovni naší jediné revue.

Orgán francouzských gymnastů, „Le Gymnaste“, referuje velmi pochvalně o práci dr. K. Hilgartnera „Nové směry v tělesné výchově ve Francii“. Při tom zmiňuje se též o letošních přílohách a oceňuje bohatost obsahu „Sokola“.

Statistické drobnosti Československé Obce Sokolské k 1. lednu 1926. Č.O.S. čítá 53 žup a 3134 jednot a poboček. Členstva má 243.526 mužů, 91.803 žen, úhrnem 335.329. Z toho jest cvičících 47.010 mužů, 26.137 žen, úhrnem 73.147, t. j. asi 22 proc. z celkového počtu. Dále má 37.125 dorostenců, 33.281 dorostenek, 66.572 žáků a 76.559 zákyň, čili 213.536. Společně členstvo, dorost a žactvo tvoří 548.865 člennou sokolskou rodinu. Největší župy jsou: Východočeská 15.170 členů, Baráková 14.351 členů, Pražská 12.521, Píseňská 13.405, Podbělohorská 10.751, Podkrkonošská 10.506, Jungmannova 9944, Krkonošská 9821, Orlická 9604, Tyršova 9392 atd. Nejmenší župy jsou: Zahraňiční 1239 členů, Podkarpatská 1365, Nitranská 1614, Povážská 1698, Východoslovenská 1717. Nejvíce jednot a poboček mají župy: Východočeská 156, Podkrkonošská 123, Tyršova 109, Pluk. Ševce 101, Orlická 95, Píseňská 93, Baráková 87, Komenského a Moravsko-slezská po 84, Fügnerova, Hanácká, Máchalova po 81, Podfipská 79. Vlastních tělocvičen jest 592, ve školních tělocvičnách cvičí 551 jednot a 1721 jednot jest odkázáno na hostince. Vůbec kde nemá cvičit 123 jednót. Vlastních hřišť má 1220 jednot, najatých neb propůjčených hřišť má 978 a žádné hřiště 948 jednot.

Sokolské písemnictví.

Jan Činčera: „Jinoši republiky.“ Tělocvičná skladba pro 12 dorostenců k oslavám 10. výročí trvání československé republiky. Se 24 nárysy a 5 fotografiemi. Hudbu složil Jindřich Görtler. (Příležitostná cvičení Sokola karijského. Svazek VI.) Knihkupectví a antikvariát (Josef Springer), Praha I., filiálka Kr. Vinohrady. Kč 6—, hudební doprovod Kč 9—. Nejlepší novinka tělocvičná pro dorostence a nejvhodnější pro akademie slavnostní neb zdůrazňuje cvičením obecně význam soustavného sokolského cvičení a výchovy pro republiku a zároveň vřavkou připomíná úctu k vlasti jako výchovný prvek cvičení dorostenců, které právem zveme jinochy republiky.

Různé zprávy.

Učte se němčině! Jak se dovidáme, rozšiřuje Masarykův lidový-
chovný ústav v Praze XII., Fochova 62, svou dopisní školu „Domácí
učení“ o další kurs němčiny a těsnopisu. Kursy tyto budou zařazeny již na
podzim do vyučovacího programu a jsou zaváděny podle našich informací
na všeobecné přání širší veřejnosti. Metoda písemného vyučování se dosud
osvědčila v plné míře a jest proto oprávněna naděje, že i nové kursy budou
mítí hojně účastníků. Jak nám administrace Domácího Učení oznamuje, jest
již dnes přihlášeno 3000 nových zájemců. Zajímavé jest pozorovati, s jakým
tempem rozšiřuje se škola, která za redakce a odborného vedení profesora
Dra K. Veleminského nabyla tak pronikavého úspěchu.

Z redakce. Příští číslo „Věstníku sokolské župy Komenského“ bude
věnováno jubileu naší samostatnosti. Bude to číslo slavnostní, věnované o-
tázkám sokolským a národním. Vyžadují proto bratrské součinnosti, aby
říjnové číslo obsahově vyznělo jako důstojná vzpomínka našeho výročí.
Cena čísla tohoto bude 1 Kč a jsem ochoten dáti tisknouti větší počet vý-
tisků, přihlásí-li jednoty do 2. října určitý počet výtisků nad pravidelný od-
běr. Číslo vyjde do 15. října, takže dostane se do rukou našeho sokolského
čtenářstva před slavnostmi jubilejními. Nazdar!

Ant. Konečný, Uh. Hradiště 431.

Obsah řídí redakční kruh. — Redakční závěrka 30. každého měsíce. — Vycház.
měsíčně. — Vydává Sokolská župa Komenského v Kyjově. — Roční předplatné
Kč 8.—. — Číslo jednotlivé Kč 1.—. — Za redakci odpovídá a příspěvky přijímá
br. Ant. Konečný, prof. obch. akademie v Uh. Hradišti. — Tiskem K. Hylského
v Uh. Hradišti. — Administrací a insertní dotazy vyřizuje knihtiskárna Karla
Hylského v Uh. Hradišti. — Povolení používání novinových známek uděleno
výnosem ředitelství pošt. a telegr. v Brně č. 44.820/Vl. 13. V. 1920.

ADAM PRAHA
KUNRATICE.

Bezpečná závodní jakost
přijata ČOS. pro III.
mezislet. závody v Praze
1926.

Pět let záruka. Uvhodná placení.

Tělocvičné nářadí nehodnotné
zásadně nevyrobím.

LOUTKY UMĚLECKY ŘEZBOVANÉ

v každé velikosti zhotoví a výhodně dodá

Jaromír Jeslík,

řezbářské dílny v Luhačovicích.

vyrobí také lyže, sánky a umělecký nábytek.

STAVITELSKÁ KANCELÁŘ

br. JOSEFA HORÁKA, stavitele
v Uh. Hradišti 166,župního stavebního poradce a přísedícího znalce mor.-sl. vrchn. soudu v Brně,
doporučuje se ku vypracování
skiz, plánů, detailů a rozpočtů, odhadů a provádění staveb všeho druhu.

Levné patentní celobetonové ploty.

Se závodem spojeno stavební a umělecké zámečnictví
bra KARLA ANDRÝSKA.Pamatujte na sebe a své milé **úsporami** na dárkové a vkladní knižky**OKRESNÍ ZÁLOŽNY V UHER. BRODĚ!**

Šetrnost je matkou svobody! Šetrností k blahobytu! Šetření - bohaté kořeny!

KNIHTISKÁRNA

KARLA HYLKÉHO**V UH. HRADIŠTI** doporučuje se br. jednotám k provedení
tiskopisů všech druhů

za ceny konkurenční.

Objednávky plakátů spolkových vyřizuje
spolehlivě v nejkratší lhůtě.**C. Neusser, zasílatelství****v Uh. Hradišti.**Stěhování patent. nábytkovými vozy
-- Autostěhování a autodoprava. --**⚡ OBCHOD ⚡**uhlím, dřívím, vápnem, cement, lepenkou, rákosem
sádkou ve velkém i malém.

SPOŘIVOST JEST MATKOU SVOBODY!

SPOŘITELNA

MĚSTA

NAPAJEDEL

a její

sběrna a platebna v Tlumačově.

Přijímají vklady

na knížky, šeky a běžné účty.

Úrokuji tyto

při volné dispozici 5%, při půlroční výpovědi
5½% po odečtení zákonných poplatků.

Půjčuji

na hypotéky, směnky, běžné účty, cenné
papíry za podmínek nejvýhodnějších.

Provádějí

inkassa, úhrady do ciziny, kup a prodej
cenných papírů.

Úřadují

v Napajedlích denně od 8—12 hod. dop.
v Tlumačově: v neděli od 8—12 h. dop.,
ve čtvrtek od 8—14 h. odp.

*Udílí v peněžních záležitostech bezplatně
informace.*

SPOŘITI JEST VLASTENECKÝ ČIN!

NEBUDIŽ ČECHA BEZ SPOŘITELNÍ KNÍŽKY!

KDO NESTRÁDÁ, NENÍ ÚČASTEN POKROKU SVĚHO NÁRODA!

Spořitelna města Uh. Hradiště,

největší lidový peněžní ústav moravského Slovenska, přijímá vklady a poskytuje půjčky na hypotéky, směnky a cenné papíry. — Za vklady ručí aktiva spořitelny přes 52,000.000— Kč a rezerv. fond Kč 2,900.000— a město Uh. Hradiště poplatní silou a velkostatkem mírové ceny přes 3 miliony Kč.

U spořitelny uloženo jest 52,000.000— Kč.

Dostaveníčkem sokolské společnosti
jest

restaurace v Sokolovně

(hotel „KORUNA“ v Uherském Hradišti).

Výborná domácí kuchyně. — Přírodní vína

O návštěvu prosí

JAN. HOLUB, restauratér.

FOTOGRAF

Václav Bartoň v Uh. Hradišti, proti měšťanské škole,

doporučuje se br. jednotám k provedení tableau, zvětšených obrazů, pohledových fotografií atd. za velmi výhodných cen.

Radio, gramofony, desky, psací stroje Remington, jízdní kola, šicí stroje, hodinky, zlato, optiky, akumulátory, lampy, sluchátka a jiné koupíte levně a ve velkém výběru u

RUDOLFA GERNA, hodináře a mechanika, **UHERSKÉ HRADIŠTĚ.**

Oprava a nabíjení akumulátorů.